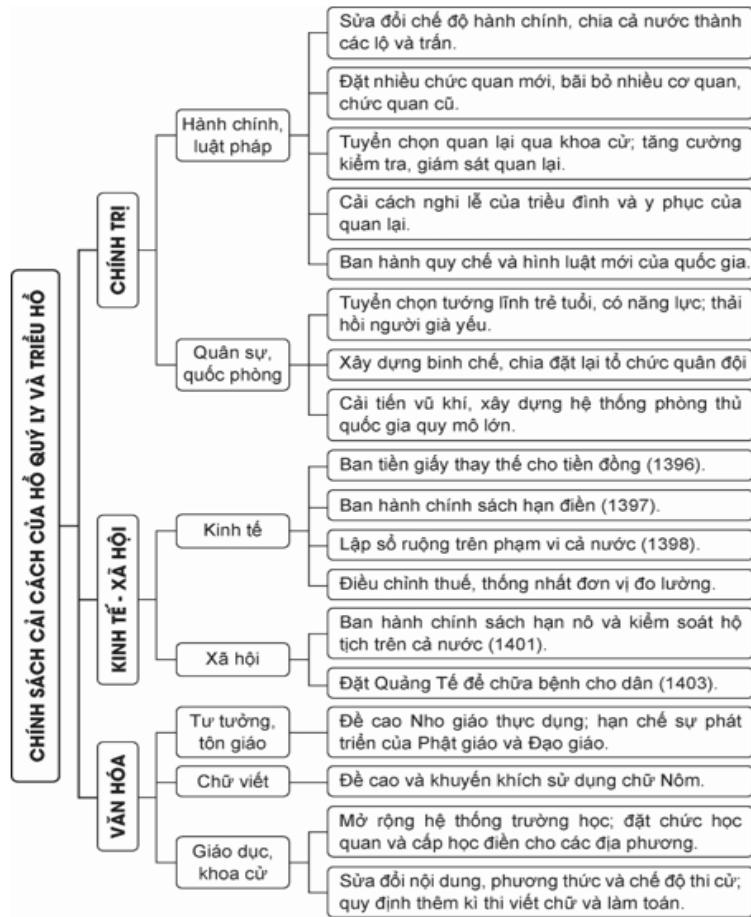

ĐỀ CƯƠNG GIỮA HKII MÔN LỊCH SỬ LỚP 11

BÀI 9: CUỘC CẢI CÁCH CỦA HỒ QUÝ LY VÀ TRIỀU HỒ (CUỐI TKXIV, ĐẦU TKXV).

? Theo em, những bài học nào có thể rút ra từ cuộc cải cách của Hồ Quý Ly và triều Hồ?

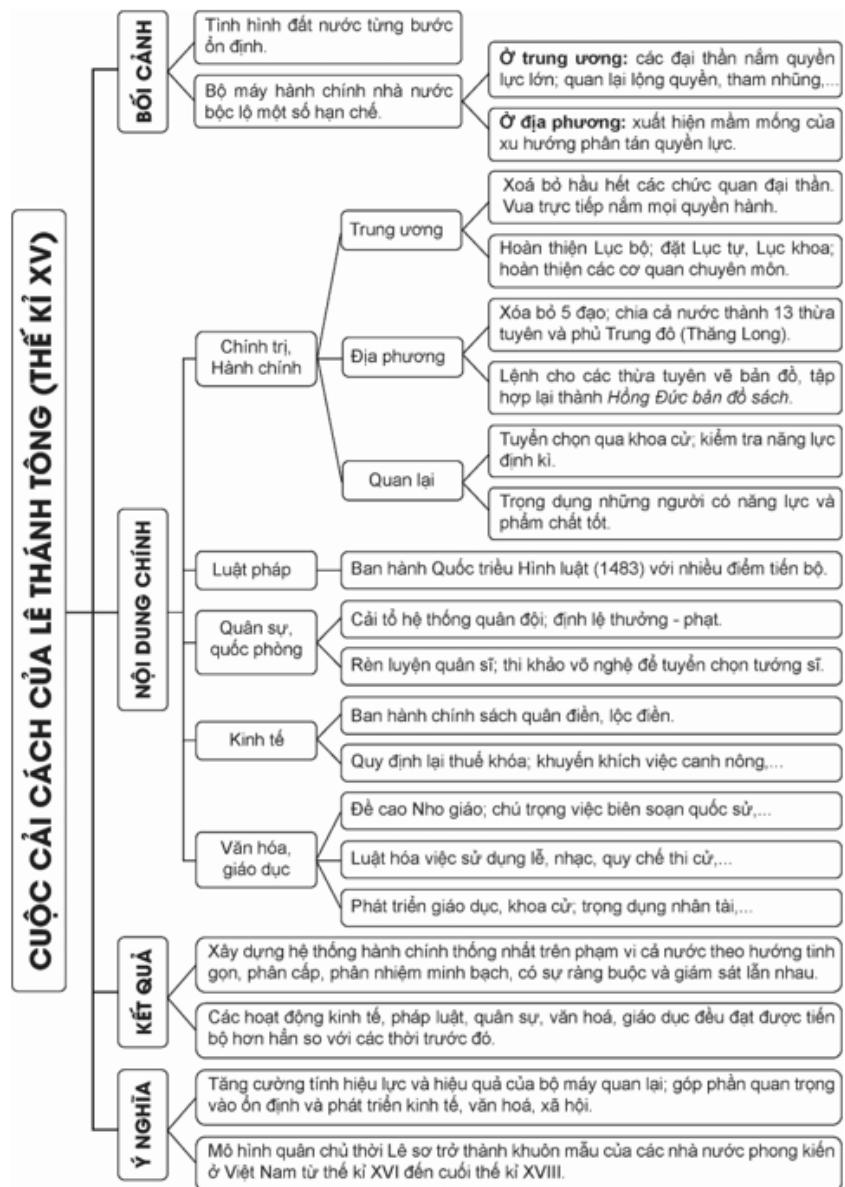
Trả lời: Những bài học kinh nghiệm có thể rút ra từ cuộc cải cách của Hồ Quý Ly và triều Hồ:

- Một đất nước muốn tồn tại và phát triển hưng thịnh lâu dài cần không ngừng thay đổi để thích ứng với tình hình trong và ngoài nước.
- Cần tiến hành cải cách, đổi mới đất nước một cách quyết liệt, triệt để và toàn diện trên nhiều lĩnh vực
- Bộ máy Nhà nước cần giám sát kĩ càng, trung thực, công bằng, tránh những trường hợp câu kết bè phái để chuộc lợi cho bản thân.
- Cần chú trọng quân đội, quốc phòng và xây dựng hệ thống thành lũy để bảo vệ đất nước.
- Cần khuyến khích phát triển nền văn hóa bản sắc riêng, nâng cao tinh thần tự tôn dân tộc, hướng đến xây dựng đất nước tự cường.

- Cần có chủ trương tuyển chọn người tài trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, trong đó nêu quan tâm đến lĩnh vực giáo dục, góp phần đào tạo nên những con người: yêu nước, có năng lực, bản lĩnh, tinh thần sáng tạo, ý chí quyết tâm, ham hành động...

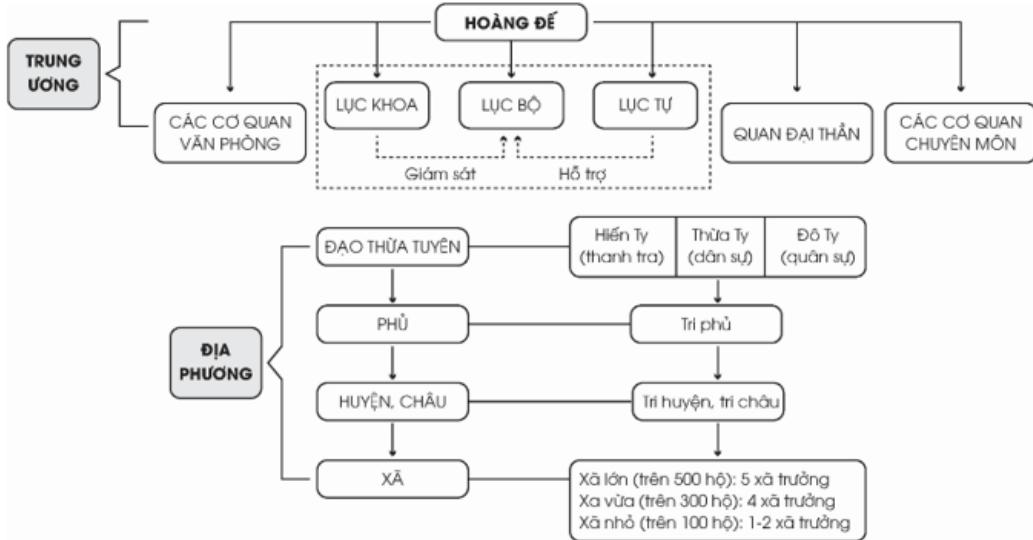
- Cần phát huy, không ngừng củng cố và nâng cao sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước, điều mà Hồ Quý Ly vẫn chưa làm được.

Bài 10: CUỘC CẢI CÁCH CỦA LÊ THÁNH TÔNG (TKXV).

? Về sơ đồ tổ chức bộ máy nhà nước sau cuộc cải cách Lê Thánh Tông.

Trả lời: Sơ đồ tổ chức bộ máy nhà nước sau cuộc cải cách Lê Thánh Tông:

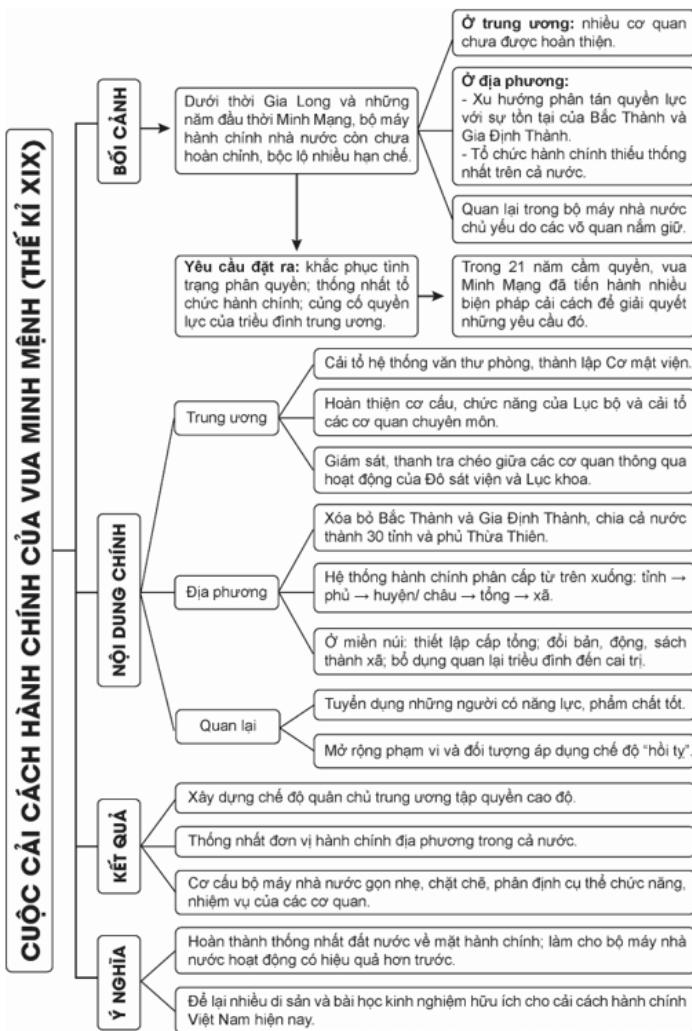

? Những kinh nghiệm hoặc bài học nào từ cuộc cải cách của Lê Thánh Tông có thể vận dụng trong công cuộc cải cách hành chính ở Việt Nam hiện nay?

Trả lời: Những kinh nghiệm hoặc bài học từ cuộc cải cách của Lê Thánh Tông có thể vận dụng trong công cuộc cải cách hành chính ở Việt Nam hiện nay:

- Chú trọng xây dựng bộ máy hành chính gọn nhẹ, được tổ chức chặt chẽ, thống nhất từ trung ương đến địa phương.
- Phân định rõ ràng chức năng, nhiệm vụ và tổ chức chuyên môn hóa các cơ quan.
- Thực hiện nguyên tắc “trên dưới liên kết hiệp đồng, trong ngoài kiềm chế lẫn nhau” trong hoạt động của bộ máy hành chính nhà nước.
- Thực hiện nguyên tắc “chức vụ và trách nhiệm nghiêm minh, quyền lợi và nghĩa vụ tương xứng”.
- Chú trọng đào tạo, bồi dưỡng nhân tài và tuyển chọn cán bộ, công chức nhà nước một cách công khai, minh bạch bằng khoa cử.
- Quản lý nhà nước bằng pháp luật, đề cao pháp luật.
- Xây dựng bộ máy quản lí, giám sát, khen thưởng, kỷ luật khách quan, công bằng; đấu tranh không khoan nhượng với tệ nạn bè phái, hối lộ, tham nhũng...

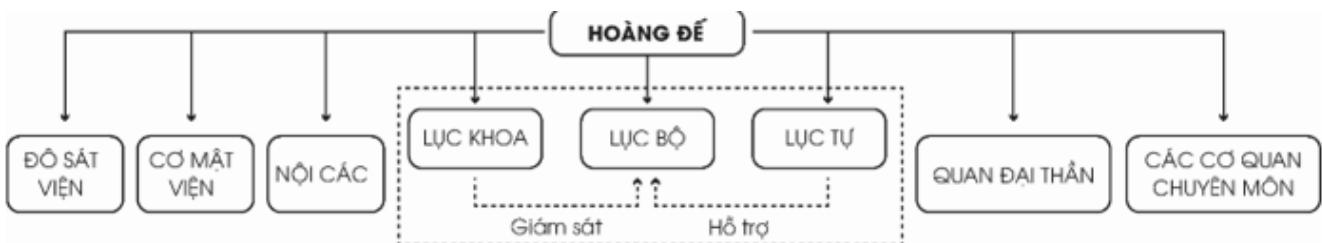
Bài 11: CUỘC CẢI CÁCH CỦA MINH MẠNG (NỬA ĐẦU TKXIX).

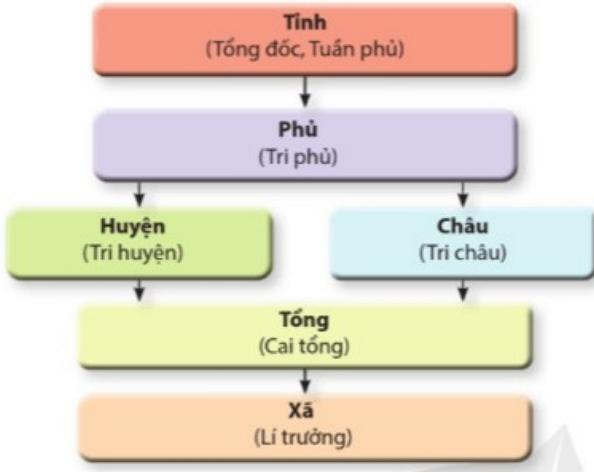
? Vẽ sơ đồ tổ chức bộ máy nhà nước sau cuộc cải cách Minh Mạng.

Trả lời: Sơ đồ tổ chức bộ máy nhà nước sau cuộc cải cách Minh Mạng:

TRUNG UƠNG:

ĐỊA PHƯƠNG:

? So sánh bộ máy nhà nước trong cải cách Lê Thánh Tông và Minh Mạng.

Trả lời: So sánh bộ máy nhà nước trong cải cách Lê Thánh Tông và Minh Mạng:

- Giống nhau:

- + Chia nhỏ đất nước để dễ quản lý, giám sát.
- + Tập trung quyền lực vào nhà vua, vua toàn quyền quyết định.
- + Ở chính quyền địa phương, dưới đạo thừa tuyên (thời Lê Thánh Tông)/tỉnh phủ (thời Minh Mạng), sẽ có hệ thống phủ (do tri phủ đứng đầu), rồi đến huyện/châu (do tri huyện/tri châu đứng đầu).

- Khác nhau:

	Cải cách Lê Thánh Tông	Cải cách Minh Mạng
Chính quyền trung ương	Lục bộ được thành lập, trực tiếp làm mọi việc và chịu trách nhiệm trước vua. Lục khoa, Lục tự và các cơ quan chuyên môn cũng được tổ chức và quy định chặt chẽ về chức năng, nhiệm vụ.	<ul style="list-style-type: none"> + Ngoài hệ thống cơ quan như thời Lê Thánh Tông, một số cơ quan mới được thành lập như: Nội các, Đô sát viện và Cơ mật viện... + Ở kinh đô còn có Giám sát ngự sử 16 đạo phụ trách giám sát các địa phương.
Chính quyền địa phương	<ul style="list-style-type: none"> + Chia cả nước thành 13 đạo thừa tuyên, mỗi đạo thừa tuyên có Tam ty (Đô ty - Thừa ty - Hiến ty) phụ trách các lĩnh vực quân sự, dân sự và xét xử. 	<ul style="list-style-type: none"> + Chia cả nước thành 30 tỉnh và 1 phủ, các tỉnh do Tổng đốc đứng đầu, phủ Thừa Thiên do Tuần phủ đứng đầu. Có Bố chính ty, Án sát ty và các chức Đô đốc... giúp việc về quân sự, dân sự và xét xử. + Ở những tỉnh có khoa cử phát triển, còn có chức Đốc học phụ trách lĩnh vực giáo dục.

	<ul style="list-style-type: none"> + Dưới huyện/châu là cấp xã do xã trưởng đứng đầu. 	<ul style="list-style-type: none"> + Dưới huyện/châu có thêm cấp tổng do tổng cai đứng đầu, rồi đến cấp xã do lí trưởng đứng đầu. + Ở vùng dân tộc thiểu số phía bắc: <ul style="list-style-type: none"> * Đặt lưu quan (quan người Kinh), bãi bỏ chế độ thổ quan và quyền thế tập của các tù trưởng. * Thiết lập cấp tổng và đổi các bản, sách, động thành xã.
--	--	--

? Nêu một số nội dung cải cách của Minh Mạng có thể kế thừa trong đời sống xã hội hiện nay.

Trả lời: Một số nội dung cải cách của Minh Mạng có thể kế thừa trong đời sống xã hội hiện nay:

- Xây dựng cơ cấu bộ máy nhà nước giản đơn gọn nhẹ, chặt chẽ.
- Phân định cụ thể chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan và cán bộ, công chức nhà nước theo nguyên tắc “chức vụ và trách nhiệm nghiêm minh, quyền lợi và nghĩa vụ tương xứng”.
- Chuyên môn hóa và quy định chặt chẽ hệ thống văn bản hành chính.
- Chú trọng hơn nữa công tác đào tạo, bồi dưỡng, tuyển chọn nhân tài vào đảm đương các chức vụ trong bộ máy hành chính nhà nước.
- Chú trọng và tăng cường chế độ giám sát từ trung ương xuống địa phương.
- Mở rộng diện và đối tượng áp dụng chế độ “hồi ty” để giảm bớt những tiêu cực trong nền hành chính nhà nước.
- Quan tâm đặc biệt tới việc xét xử và giải quyết kiện tụng.
- Xây dựng bộ máy chính quyền địa phương theo phân cấp tỉnh, huyện, xã.